

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:
Η ΑΡΧΑΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΑ ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

Τι είναι η Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία;

Στην αρχαία Κύπρο, όπως και αλλού, συντέθηκαν πεζά και ποιητικά κείμενα. Το μέγιστο μέρος από αυτά γράφτηκαν στην Ελληνική γλώσσα και εμφανίζουν τα ίδια γενικά και ειδικά χαρακτηριστικά με την αντίστοιχη πνευματική παραγωγή κάθε άλλου ελληνικού μέρους, τόσο στη μορφή όσο και στο περιεχόμενο. Αναρίθμητες είναι οι πεζές επιγραφές, από τις οποίες ένας μικρός αριθμός γράφτηκαν στη Φοινικική ή στη Λατινική γλώσσα. Το σύνολο των κειμένων αυτών ονομάζουμε Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία.

Τι κείμενα περιλαμβάνονται στην Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία;

Δυστυχώς πολύ λίγα κείμενα της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας σώθηκαν μέχρι σήμερα, και μάλιστα πολύ αποσπασματικά στις πλείστες περιπτώσεις. Κατά κανόνα οι πληροφορίες για τους συγγραφείς και τα έργα τους είναι ελλιπέστατες. Κάποια από τα κείμενα σώζονται ανώνυμα, κάποιων συγγραφέων των οποίων σώζονται τα ονόματα χάθηκαν τα έργα. Παρ' όλα αυτά, γνωρίζουμε ότι στην αρχαία Κύπρο άνθισαν, λιγότερο ή περισσότερο, τα γνωστά είδη ποιητικού και πεζού λόγου της όλης Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας: Επική, Λυρική και Δραματική ποίηση – Ιστορία (και Μυθογραφία / Παραδοξογραφία), Φιλοσοφία, Ρητορεία (με αξιόλογο και το κεφάλαιο της Ιατρικής).

Πώς σχετίζεται η Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία με τα έργα του Ομήρου;

Οι Αχαιοί φθάνουν στην Κύπρο σε δύο κύρια κύματα, την περίοδο του χιλιετραγουδημένου Τρωικού πολέμου (περί το 1200 π.Χ.) και το πρώτο μισό του 11ου αιώνα (περί το 1075 π.Χ.). Οι ακατάλυτοι δεσμοί με τους τόπους προέλευσής τους συντελούν σταδιακά στην ενίσχυση των σχέσεων της Κύπρου με τον ελληνικό κόσμο γενικά. Οι πολυπλόκαμοι μύθοι του Τρωικού πολέμου, και κυρίως οι διάφοροι μύθοι που ανάγουν την ίδρυση των αρχαίων κυπριακών βασιλείων σε οικιστές ήρωες του Τρωικού πολέμου, σφυρηλατούν τους δεσμούς και αποτελούν διαχρονικά πολύτιμη πηγή έμπνευσης. Η Κύπρος από τα τέλη του 8ου αιώνα εμφανίζεται πολύ «ομηρική» (βλ. π.χ. ΕΙΚ. 11, με τα «ομηρικά» αρχαιολογικά ευρήματα από τη Σαλαμίνα). Οι Κύπριοι γνωρίζουν την Ιλιάδα και την Οδύσσεια και δέχονται έντονη και πολύπλευρη την επίδραση του Ομήρου, από την Αρχαϊκή εποχή μέχρι σήμερα.

Σε ποια συγκεκριμένα κείμενα της αρχαίας Κυπριακής Λογοτεχνίας φαίνεται η επίδραση του Ομήρου;

Τα Κύπρια Έπη

Τι είναι;

Αρχαϊκή επική ποίηση της Κύπρου, που λέγεται «ομηρική» γιατί μοιάζει στη μορφή και στο περιεχόμενο με τα έπη του Ομήρου.

Ανήκουν στον Επικό Κύκλο, μέρος του οποίου είναι τα έπη που αναφέρονται στον Τρωικό πόλεμο.

Ο Κύπριος ποιητής Στασίνος, που θεωρείται δημιουργός των *Κυπρίων Επών*, αναφέρεται στην αρχαιότητα ως γαμπρός του Ομήρου, ο οποίος του έδωσε τα *Κύπρια* ως προίκα. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλη επίδραση είχαν τα έπη του Ομήρου στη λογοτεχνική δημιουργία της Κύπρου.

Ποιο είναι το περιεχόμενό τους;

Περιέχουν την προϊστορία και το μέγιστο μέρος των επεισοδίων του Τρωικού πολέμου φτάνοντας μέχρι την αρχή της *Ιλιάδας*, όταν ξεσπά η έριδα Αχιλλέα – Αγαμέμνονα, προς το τέλος του δεκαετούς πολέμου. Δημιουργήθηκαν όμως μετά τον Όμηρο και οφείλουν πολλά στα έργα του.

Σύμφωνα με τα *Κύπρια Έπη*, ο Τρωικός πόλεμος έγινε μετά από απόφαση του Δία να ξαλαφρώσει τη γη από το βάρος του υπερπληθυσμού.

Στοιχεία μορφής:

Κοινή γλώσσα και μέτρο με τα Ομηρικά έπη.

Οι Ομηρικοί Ύμνοι *Είς Αφροδίτην*

Τι είναι;

Συλλογή ύμνων ομηρικής τεχνοτροπίας, που χαρακτηρίζονται ως προοίμια (ίσως ακούγονταν πριν από την ακρόαση των ομηρικών επών).

Στην Κύπρο, όπου λατρευόταν η θεά Αφροδίτη, φαίνεται ότι τραγουδιούνταν οι σωζόμενοι Ύμνοι *Είς Αφροδίτην*, που θεωρούνταν έργα του ίδιου του Ομήρου. Σήμερα οι ερευνητές θεωρούν ότι οι Ύμνοι δημιουργήθηκαν μετά τον Όμηρο.

Ποιο είναι το περιεχόμενό τους;

Θέμα του μεγάλου Ύμνου (Υ1) είναι ο έρωτας Αφροδίτης – Αγχίση, καρπός του οποίου είναι ο Αινείας. Αξιοσημείωτος είναι ο στολισμός της Αφροδίτης στον ονομαστό ναό της στην Πάφο από τις Χάριτες, προτού πάει να συναντήσει τον Αγχίση. Μέσα σε αυτή τη σκηνή

χρησιμοποιούνται στίχοι της Ιλιάδας (Ξ 153 κ.ε.) που παρουσιάζουν τον στολισμό της Ήρας και της Οδύσσειας (θ 362-66) που παρουσιάζουν τον στολισμό της Αφροδίτης στην Πάφο.

Θέμα του δεύτερου Ύμνου (Υ2) είναι η ανάδυση της Αφροδίτης μέσα από τους αφρούς της θάλασσας στην Κύπρο και ο στολισμός της από τις Ώρες. Στον σύντομο τρίτο Ύμνο εξυμνείται η Κυπρογέννητη Αφροδίτη.

Στοιχεία μορφής:

Κοινή γλώσσα και μέτρο με τα Ομηρικά έπη.

I. Μεγάλος Ύμνος Είς Αφροδίτην και Ομήρου Ιλιάδα Υπογραμμίστε στοιχεία που είναι κοινά στα δύο προοίμια.

Στ.	Ο μεγάλος ύμνος Είς Αφροδίτην Προοίμιο	Στ.	Ομήρου Ιλιάδα Προοίμιο
1	Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολύχρυσου Ἀφροδίτης	1	Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
2	Κύπριδος, ἧ τε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἴμερον ὤρσε	2	οὐλομένην, ἧ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
3	καί τ' ἔδαμάσσατο φύλα καταθνητῶν ἀνθρώπων	3	πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
4	οἰωνούς τε διυπετέας καὶ θηρία πάντα,	4	ἠρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν
5	ἡμὲν ὄσ' ἠπειρος πολλὰ τρέφει ἠδ' ὄσα πόντος·	5	οἰωνοῖσιν τε πᾶσι, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή,
6	πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθереΐης.	6	ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
		7	Ἄτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
	Μετάφραση:		Μετάφραση:
1	Μούσα, τα έργα ψάλλε μου της Αφροδίτης της πολύχρυσης	1	Ψάλλε, θεά, τον τρομερόν θυμόν του Αχιλλέως,
2	της Κύπριδας, που στους θεούς γλυκύ σήκωσε πόθο	2	πώς έγινε στους Αχαιοὺς αρχή πολλών δακρύων .
3	και δάμασε τα φύλα των θνητῶν ανθρώπων	3	που ανδράγαδες ροβόλησε πολλές ψυχές στον Άδη
4	και τα θεόθρεπτα πουλιά και τα θηρία όλα,	4	ηρώων, κι έδωκεν αυτούς αρπάγματα των σκύλων
5	κι όσα η στεριά τρέφει πολλά κι όσα ο πόντος·	5	και των ορνέων —και η βουλή γενόταν του Κρονίδη,
6	κι όλοι για τα έργα γνοιάζονται της ωριοστέφανης Κυθέρειας.	6	απ' ότ' επιλονίκησαν κι εχωριστήκαν πρώτα
		7	ο Ατρείδης, άρχων των ανδρών, και ο θείος Αχιλλέας.

[Η μετάφραση του προοιμίου της Ιλιάδας (εδώ και κατωτέρω) πάσχει σοβαρά, κυρίως ως προς την **άνω τελεία** στο τέλος του στ. 2 (το σωστό: **κόμμα**) και ως προς την **παύλα** στο μέσο του στ. 5 (το σωστό, και εδώ: **κόμμα**). Μπορεί να δοθεί στους μαθητές η σωστή

μετάφραση (βλ. παρακάτω) ή να χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα παραπλανητική μετάφραση (που δίνει την εντύπωση ότι ο Όμηρος βάζει τον Δία να προκαλεί την ολέθρια έριδα Αχιλλέα – Αγαμέμνονα) για διαλεκτική αναζήτηση της σωστής ερμηνείας του προοιμίου: ο ποιητής καλεί τη θεά να ψάλλει τη μήνη του Αχιλλέα από τότε που πρωτοφιλονίκησαν ο Αχ. και ο Αγ. (ο ποιητής απαντά ρητά στη συνέχεια ότι την έριδα την προκαλεί ο Απόλλωνας).

ΤΟ ΠΡΟΟΙΜΙΟ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΑΣ (Α 1-7, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ)

Τη μήνη (την άμετρη οργή) ψάλλε μου, θεά, του Πηλειάδη Αχιλλέα
την ολέθρια, που σε μύρια τους Αχαιούς βάσανα έβαλε,
πολλές γενναίες ψυχές στον Άδη πρόωρα έστειλε
ηρώων, κι αυτούς λεία παράδωσε στους σκύλους,
και στα όρνεα όλα, και του Δία το θέλημα τελούνταν,
απ' τη στιγμή που οι δυό τους πρωτομάλωσαν και σε διάσταση ήρθαν,
ο Ατρείδης ο αρχιστράτηγος κι ο θεός Αχιλλέας.

Ερωτήσεις – επισημάνσεις στα δύο προοίμια

Στίχος 1 του Ύμνου και της Ιλιάδας

- (α) Σε ποιο πρόσωπο απευθύνεται ο κάθε ποιητής και γιατί;
- (β) Ποια είναι τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα, του κάθε ποιήματος, και ποια χαρακτηριστικά/ιδιότητες/επίθετα έχει το κάθε ένα;

Στίχος 2-5 του Ύμνου και της Ιλιάδας

- (α) Τι προκάλεσε η Αφροδίτη με τα έργα της και σε ποιους;
- (β) Τι προκάλεσε ο θυμός του Αχιλλέα και σε ποιους;

Στίχος 5 της Ιλιάδας

- (α) Ποιος είναι υπεύθυνος για τα γεγονότα, που αναφέρονται;

Στίχος 6 του Ύμνου και στίχοι 6-7 της Ιλιάδας

- (α) Ποια είναι τα πρόσωπα που σχετίζονται με τους πρωταγωνιστές των προοιμίων; Ποια είναι η σχέση τους;
- (β) Τα προοίμια αρχίζουν και τελειώνουν με αναφορά στα πρωταγωνιστικά πρόσωπα. Ποια επίθετα τα συνοδεύουν;

Αφού ολοκληρώσατε τη σύγκριση των δύο αποσπασμάτων, σε ποια συμπεράσματα καταλήγετε ως προς:

- (α) τη σχέση της αρχαίας κυπριακής γραμματείας με τα έργα του Ομήρου (άρα και τη σχέση των *Κυπρίων* με τα έπη του Ομήρου)
- (β) τον λειτουργικό ρόλο που έχει το προοίμιο γενικώς: γιατί προτάσσεται το προοίμιο στα κείμενα αυτά;

Απαντήσεις για τον εκπαιδευτικό:

Ύμνος στην Αφροδίτη	Ιλιάδα
Επίκληση στη μούσα για έμπνευση (ψάλλε μου = βοήθα με να ψάλλω)	Επίκληση στη θεά (= μούσα) για έμπνευση
Αφροδίτη: είναι πολύχρυση	Αχιλλέας: ο γιος του Πηλέα, έχει τρομερό θυμό
<ul style="list-style-type: none"> • «Σήκωσε πόθο» στους θεούς. • Δάμασε (υπέταξε) όλους τους ανθρώπους, τα πουλιά, τα θηρία της στεριάς και της θάλασσας (= τεράστια η επίδρασή της σε όλους) • Όλοι (θνητοί και αθάνατοι) νοιάζονται/ασχολούνται με τα έργα της Αφροδίτης, κανείς δεν μένει ανεπηρέαστος. • Ωραιοστέφανη Κυθέρεια: αναφορά στην εμφάνιση της Αφροδίτης (με το επίθετο, που παραπέμπει και στον στολισμό της) – (με το <i>Κυθέρεια</i>, ανάλογα με το πώς ετυμολογείται) στη λατρεία της στα Κύθηρα ή στην καταγωγή της, ή / και στα έργα της, ως θεάς του έρωτα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Έγινε πηγή δακρύων για τους Αχαιοούς. • Έστειλε ψυχές γενναίων ανδρών στον Άδη και έδωσε τα σώματά τους τροφή στα σκυλιά και στα όρνεα. • Όλα έγιναν με σχέδιο του Δία: σύμφωνα με την υπόσχεσή του στη Θέτιδα να τιμήσει τον Αχιλλέα (Α 517 κ.εξ.), που ατίμασε ο Αγαμέμνονας, προκαλώντας την οργή και την απόσυρσή του από το πεδίο της μάχης. • Ο Αχιλλέας φιλονίκησε με τον Αγαμέμνονα γιο του Ατρέα, αρχηγό του στρατού. • Θεός Αχιλλέας = θεϊκός, με θεϊκή καταγωγή κατά το ήμισυ, ημίθεος, σπουδαίος ήρωας.

Αντιστοιχίες κατά στίχο στο αρχαίο κείμενο	
Ύμνος Εις Αφροδίτην	Ιλιάδα
<i>Μοῦσα</i> (όπως στο προοίμιο της Οδύσσειας)	<i>θεά</i> (= μούσα)
<i>ἔννεπε</i> (όπως στο προοίμιο της Οδύσσειας)	<i>ἄειδε</i>
<i>ἔργα</i>	<i>μῆνιν</i>
<i>πολυχρύσου Ἀφροδίτης Κύπριδος</i>	<i>Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος</i>
<i>ἢ τε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἴμερον ὤρσε</i>	<i>ἢ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,</i>
<i>καὶ τ' ἑδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων</i>	<i>πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν ἡρώων</i>
<i>οἰωνοὺς τε διπτεέας καὶ θηρία πάντα, ἡμὲν ὄσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδ' ὄσα πόντος</i>	<i>αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν οἰωνοῖσι τε πᾶσι</i>
<i>πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν εὖστεφάνου Κυθερείης</i>	<i>ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε Ἄτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.</i>

Συμπεράσματα: (α) Τα δύο προοίμια εμφανίζουν πολλές ομοιότητες, στην τεχνική και σε επιμέρους σημεία (μολονότι το θέμα είναι διαφορετικό εδώ). Ο πιθανώς Κύπριος ποιητής γνώριζε πολύ καλά τα Ομηρικά έπη και εμπνέεται από αυτά.

Τα έπη του Ομήρου, όπως συμπεραίνεται από τα υπάρχοντα πλούσια και πειστικά δεδομένα, ήταν ευρύτατα διαδεδομένα και στην Κύπρο όπως και στον όλο ελληνικό χώρο.

(β) Το προοίμιο είναι βασικό στοιχείο δομής του έπους (και του ύμνου). Αντιστοιχεί σ' αυτό που ονομάζουμε «πρόλογο». Καθιερώνει αυτό που θα ακολουθήσει ως θεόπνευστο και σημαντικό κερδίζοντας την προσοχή και τον σεβασμό των ακροατών (επίκληση στη μούσα). Παρουσιάζει τα πρόσωπα (για την Ιλιάδα: Αχιλλέας, Αγαμέμνονας, Δίας, Αχαιοί / για τον Ύμνο: η Αφροδίτη, και η δύναμή της να δαμάζει με τον έρωτα θνητούς και αθανάτους, με εξαιρέσεις, όπως φαίνεται σε μία τριμερή παρέκβαση πριν από το κυρίως θέμα), την υπόθεση (για την Ιλιάδα: *Έρις, μῆνις, θάνατος ηρώων*), τις πράξεις και τις συνέπειές τους (για την Ιλιάδα: *μῆνις Αχιλλέως, Διὸς βουλή* > βάσανα για τους Αχαιούς), που θα παρουσιαστούν με λεπτομέρειες παρακάτω.

II. Ιλιάδα και Κύπρια Έπη: Τι παίρνει ο ποιητής των Κυπρίων Επών από τον Όμηρο;
(πρόταση για αξιοποίηση από τον εκπαιδευτικό με τη μορφή ανάθεσης συγκριτικής εργασίας)

Ιλιάδα - Προοίμιο	Κύπρια Έπη – Προοίμιο
<i>Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος ούλομένην, ἣ μυρὶ' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε, πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν οἴωνοῖσὶ τε πᾶσι, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή, ἔξ οὔ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε Ἄτρεϊδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.</i>	<i>Ἦν ὅτε μυρία φύλα κατὰ χθόνα πλαζόμεν' ἀνδρῶν <ἀσεβίη ἐβάρυνε?> βαθυστέρνου πλάτος αἴης. Ζεὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε καὶ ἐν πυκιναιῖς πραπίδεσσι σύνθετο κουφίσαι ἀνθρώπων παμβώτορα γαῖαν ῥιπίς<σ>ας πολέμου μεγάλην ἔριν Ἰλιακοῖο, ἔφρα κενώσειεν θανάτῳ βάρους· οἱ δ' ἐνὶ Τροίῃ ἦρωες κτείνοντο· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.</i>
Μετάφραση: <i>Ψάλλε, θεά, τον τρομερόν θυμόν του Αχιλλέως, πώς έγινε στους Αχαιούς αρχή πολλών δακρύων που ανδράγαθες ροβόλησε πολλές ψυχές στον Άδη ηρώων, κι έδωκεν αυτούς αρπάγματα των σκύλων και των ορνέων—και η βουλή γενόταν του Κρονίδα, απ' ότ' εφιλονίκησαν κι εχωριστήκαν πρώτα ο Ατρείδης, άρχων των ανδρών, και ο θεός Αχιλλέας.</i>	Μετάφραση: <i>Ήταν κάποτε που μύριες φυλές στη γη περιπλανώμενες ανθρώπων <μ'ασέβεια βάραιναν> της βαθύστερνης τα πλάτη γης. Σαν είδε ο Δίας τη σπλαχνίστηκε και στο σοφό μυαλό του έβαλε να ξαλαφρώσει απ' ανθρώπους την παντρόφα γη του Τρωικού ανάβοντας πολέμου τη μεγάλη αμάχη, για να αδειάσει με τον θάνατο το βάρος· και στην Τροία οι ήρωες σκοτώνονταν· και του Δία το θέλημα τελούνταν.</i>

Παρατηρήσεις στο περιεχόμενο:

- Ο ποιητής των *Κυπρίων Επών* παρουσιάζει στο προοίμιό του μια διαφορετική παραλλαγή για την έναρξη του Τρωικού πολέμου. Βασίζεται στη φράση του προοιμίου της *Ιλιάδας* «*Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή*» (όλα έγιναν σύμφωνα με το σχέδιο/θέλημα του Δία), την οποία επαναλαμβάνει επακριβώς. Εδώ όμως το σχέδιο του Δία δεν είναι να τιμηθεί ο Αχιλλέας μέσα από την ταπείνωση των Αχαιών, όπως υποσχέθηκε στη μητέρα του Αχιλλέα, τη Θέτιδα, αλλά να ξαλαφρώσει την παντρόφα γη από το βάρος αναρίθμητων φυλών ανθρώπων, περιπλανώμενων και ασεβών.
- Στην *Ιλιάδα* άναψε η διαμάχη, η *ἔρις* (*ἐρίσαντε*) μεταξύ Αχιλλέα και Αγαμέμνονα. Στα *Κύπρια Έπη* χρησιμοποιείται η λέξη *ἔρις* για τη γενικότερη διαμάχη του Τρωικού πολέμου.
- Ο Αχιλλέας στην *Ιλιάδα* ροβόλησε πολλές ψυχές ηρώων στον Άδη (*πολλὰς ψυχάς*). Στα *Κύπρια Έπη* αναφέρεται το ίδιο πράγμα, ότι οι ήρωες σκοτώνονταν στον Τρωικό πόλεμο (*ἥρωες κτείνοντο*).

Παρατηρήσεις στη μορφή:

- Ίδια γλώσσα, ίδιο μέτρο, επανάληψη αυτούσιων φράσεων ή/και λέξεων.

Συμπέρασμα

- Ο ποιητής των *Κυπρίων Επών* γνωρίζει καλά τα έπη του Ομήρου, επηρεάζεται από αυτά και με το έργο του εντάσσεται γραμματολογικά στην Ομηρική παράδοση του αρχαίου ελληνικού κόσμου.